

LÜHIKROONIKA

• 29. ja 30. augustil toimus Tartus Eesti Kirjanike Liidu Tartu osakonna, Eesti Kirjanduse Seltsi, Eesti Kirjandusmuuseumi ja Tartu Ülikooli Raamatukogu korraldusel konverents „Juhan Viiding, eesti luuletaja”. Esimesel päeval esinesid Elo Viiding („Juhan Viidingu eitamine”), Rein Ruutsoo („Noor Juhan Viiding”), Mihkel Kaevats („Juhan Viiding: artistlikkus väljaspool lava”), Hasso Krull („Lapsena televisioonis”), Andres Langemets („Pauside vajadus: luuletamine kui rääkimine, aga ka laulmine ja vaikimine”), Arne Merilai („Üdi siirdamine”), Mart Velsker („Juhan Viidingu teisitiolemine”), Kersti Unt („Taustapilte segastest seitsmekümendatest”), Doris Kareva („Tühi tool”). Toimus ka Ilmamaa kirjastuse värske teose, Mari Tarandi mälestusteraamatu „Ajapildi sees. Lapsepõlv Juhaniga” esitlus. Teisel ettekandepäeval astusid üles Joel Sang („Krauklis ja Ivan Orav”), Laura-Madleen Vaarik („Jüri Üdi Krauklise-luuletused psühhoanalüütilise pilgu läbi”), Marja Unt („Juhan Viiding ja 1970. aastate luuleüdi”) ja Jaan Kivistik („Jüri Üdi, seitsmekümendate sentimentalismi pühamees”).

• 10. septembril toimus Õpetatud Eesti Seltsi ja Akadeemilise Ajalooseltsi ettekandekoosolek „Vello Helk 85”. Enn Küng kõneles Vello Helgist ajaloolase ja arhivaarina ning Mart Niklus Vello Helgist ajakirjanikuna ning tema kirjavahetusest. Esitleti ÕES-i aasta-raamatut 2006.

• 10. septembril korraldas TLÜ Akadeemilise Raamatukogu väliseesti kirjanduse keskus infopäeva, kus räägiti kirjanduse kogust ja selle ajaloost, väliseesti perioodika artiklite (VEART) ja isikuloolisest (VEPER) andmebaasist, väliseesti ajalehtede digiteerimisest, väliseesti raamatute bibliograafia koostamisest ja keskses koostatud väljaannetest. Toimus Anne Valmase koosta-

tud uudisväljaande „Väliseestlaste mälestusteraamatud” esitlus.

• 11. septembril algas Marimaa pealinnas Joškar-Olas Soome-Ugri Kirjanduste Assotsiatsiooni X kongress, mis oli pühendatud soome-ugri kirjanduste tulevikule ja noorte autorite loomingule. Eestist osales kongressil kirjanike delegatsioon Soome-Ugri Kirjanduste Assotsiatsiooni presidendi Arvo Valtoni juhtimisel. Kongressil töötas proosa, luule, dramaturgia, tõlkimise, kirjastamise ja lastekirjanduse sektsioon ning oli avatud soome-ugri rahvaste kaas-aegse kirjanduse näitus. Tänavu on „Hõimurahvaste programmi” toel ilmunud juba üle 10 tõlkeraamatu, sh Valeri Alikovi poolt mäemari keelde tõlgitud Viivi Luige „Seitsmes rahukevad”.

• 12. septembril tähistati Tartu Kirjanduse Majas sümposiumiga Ervin Roos 100. sünniaastapäeva. Ervin Roos (1908–1962) oli klassikaline filoloog, kes töötas kuni 1944. aastani Tartu Ülikoolis, seejärel paguluses Lundis, kus ta kaitses 1951. aastal ka oma doktoritöö. Esinejate hulgas olid Ivo Volt („Ervin Roos antiigiurija ning -populariseerijana Eestis”), Paavo Roos („Ma olin võõras ja te võtsite mind vastu. Ervin Roos teaduslikust tegevusest Rootsisis”), Aarand Roos („Alguses oli Sõna. Ervin Roos piiblitõlketöös”), Maria-Kristiina Lotman („Eestikeelse kvantiteeriva heksameetri süsteemist”) ja Mihhail Lotman („Ervin Roos ja strukturalism”).

• 18. septembril korraldasid Lennart Meri Euroopa Sihtasutus ja Eesti Päevaleht Tallinnas Kirjanike Maja musta laega saalis avatud seminari „Lennart Meri „Hõbevalge. Reisikiri suurest paugust, tuulest ja muinasluulest””. Esinejaid oli mitme ala asjatundjate seast: raamatu uustrüki koostaja Urmas Sutrop, „Hõbevalge” illustratsioonide autor Heinz Valk, Mart Meri, kirjandusteadlased Jaan Undusk ja Hasso Krull, ajaloo-

lane Marek Tamm, keeleteadlane Kristiina Ross, arheoloog Ain Mäesalu ja geograaf Tõnu Oja. Kõik soovijad said tasuta Eesti Päevalehe uue raamatusarja „Eesti lugu” esimese teose „Hõbevalge”.

- 24. septembril leidis Tartus aset Õpetatud Eesti Seltsi koosolek, kus Reet Bender pidas ettekande „Keeleteadlane Oskar Masing (1874–1947) ja „Baltisaksa sõnaraamat””. Tartus ja Leipzigis õppinud Oskar Masing oli baltisaksa literaat ja Riias asunud baltisaksa erakõrgkooli, Herderi instituudi professor, kes aastail 1921–1939 koostas suurt baltisaksa sõnaraamatut, mis pidi kokku võtma kogu selles valdkonnas teostatud uurimistöö. 1939. aastaks oli Masing jõudnud käsikirja peaaegu trükivalmis seada. Pärast ümberasumist Saksamaale tegeles ta sellega eraviisiliselt edasi kuni jaanuarini 1945, mil Punaarmee eest põgenes des tuli kõik maha jätta. Päästa õnnestus vaid murdosa käsikirjast, mille Masingu lesk 1950. aastatel Marburgis asuvale Herderi instituudile annetas.

- 25.–27. septembrini toimus Eesti Kirjandusmuuseumis Balti Audiovisuaalsete Arhiivide Kolleegiumi, Eesti Rahva Muuseumi ja Kirjandusmuuseumi korraldusel konverents „Muutumine kui stabiilsus: audiovisuaalarhiiv uue meedia ajastul”. Konverentsil räägiti filmi-, heli- ja fotoarhiividest muutuvast maailmast. Selleks et muutustega sammu pidada, peavad arhiivid omandama uusi rolle ja oskusi, kaasa minema avalikkuse ja iseenda teisenevate vajadustega. Kiire tehnoloogilise arengu ja kogude massilise digiteerimise käigus ei tohi unustada ka ajaloolist analoogpärandit, mis vajab spetsiifilist hoolt. Osalejaid oli Eestist, Lätist, Leedust, Venemaalt, Soomest, Rootsist, Norrast, Kanadast, Tšehhist ja Indiast.

- 26.–28. septembrini toimus Tartu Ülikoolis vene kirjanduse õpetooli kor-

raldatud rahvusvaheline teaduskonverents „Kriitika ja kirjandusteadus XX sajandi vene emigrantide kultuuris”. Konverentsil käsitleti möödunud sajandi vene pagulaskultuuri esindajate kriitilisi ja kirjandusteaduslikke töid, mis analüüsivad pagulaskirjanike endi loomingut. Konverents jätkas 1960. aastal Tartu Ülikoolis alguse saanud XX sajandi vene kirjanduse ajaloo ning teooria teemadele pühendatud rahvusvaheliste teadusürituste traditsiooni, millele panid aluse Juri Lotman ja Zara Mints. Teadusüritusel osalesid tuntud vene ja eesti kirjanduse uurijad Leedust, Venemaalt, Iisraelist ja Kanadast. Esinesid Janika Kronberg (EKM), Rein Veidemann (TÜ), Aleksandr Danilevski (TLÜ), Mihhail Lotman (TÜ, TLÜ), Pavel Lavrinets (Vilniuse Ülikool), Tatjana Tsvijan (Moskva Ülikool), Jelena Pogosjan (Edmontoni Ülikool), Lea Pild (TÜ), Roman Voitehovitš (TÜ) jt.

- 29. septembril peeti Eesti Kirjandusmuuseumis Eesti ja Leedu folkloristide ühisseminari „Traditsioonid ja uuendused tänapäeva ühiskonnas II”. Oma tegemistest andsid ülevaate Leedu Kirjanduse ja Folkloori Instituudi teadurid, kes tutvustasid Leedu folkloristika praegust olukorda ja käimasolevaid projekte. Eesti folkloristid (Arvo Krikmann, Anneli Baran, Mare Kõiva, Liisa Vesik, Piret Voolaid) rääkisid viimaste aastate uuematest uurimissuundadest eeskätt folkloori lühivormide ja narratiivi uurimises.

- 29. septembril toimus Eesti Rahva Muuseumi XVI kirjasaatjate päev, kus tehti kokkuvõtteid teatmematerjali kogumise võistlusest teemal „Turism nõukogude ajal”. Võistlusele laekus 161 tööd, neist kaks Soomest. Võitjaiks tunnistati Valdeko Land ja Helju Viires. ERM on teatmematerjali kogumise võistlusi korraldanud alates 1958. aastast.